

A jó és rossz „egzotikum”

Lapunk előző cikke foglalkozik a filmek egzotikumával. Erőltetett-e, giccset-e mindig az egzotikum, a távoli ismeretlen ország, ismeretlen nép, ismeretlen szokások — mint egy film háttere. Természetesen: nem. A »Nagy fal mögött« című, nemrég bemutatott francia film például valóban nem játszódhatnék másutt, mint Kínában, hiszen — éppenséggel az az egyedüli célja, hogy a mai Kínát mutassa be a nézőknek.

Francia filmek egy csoportja heteken át utazott Kínában, eredeti, régi és modern kínai táncokat, kínai zenét, fotografált, filmrevette Peking életét, megörökítette a falusiak szokásait, az aratást és egy lakodalmat egy kínai faluban. Végigutaztak a Jangce-folyó mentén, filmrevittek egy fiatal kínai lányt, aki vasúti mérnök lett, követték lencséjükkel a napi három kilométert növekvő új vasúti vonalat.

A »Nagy fal mögött« rendezője Robert Mehegoz és szövegírója, Simone de Beauvoir is biztosíték arra, hogy ez a színes, érdekes dokumentumfilm nemcsak »egzotikumával«, hanem elsősorban az igazság, a mai kínai élet igaz ábrázolásával arat sikert a nézők körében.

Hasonlóképpen természetesen háttere az »egzotikus« környezet az »Él-

ni« című új japán filmnek. Főhőse egy kisember, Kanji. Nem fiatal már, elmúlt ötven éves. Egy szép napon rádőbber, hogy elrontotta az életét. Feleségét elvesztette, fia nem szereti őt, nem is bízik benne. Megtudja azt is, hogy már csak néhány hónapig élhet, beteg. Mindenből kiábrándulva, mindentől elfáradva az ivásba menekül, s egyre többet iszik, a részegségben keresve feledést. Mégis, magánya nyomja, elkésérti. Ekkor találkozik egy fiatalemberrel, aki tele van hittel és lelkesedéssel, s átformálja a halni készülő férfi lelkét. Kanji újra munkához lát, elhatározza, hogy hátralevő napjait mások boldogításának szenteli. Íróasztalán egy rég elfeledett kérvény hever. Szegény, elhanyagolt negyed lakói kérik egy gyerekjátéztér felállítását. Kanji nyakába veszi a hivatalokat, s addig ostromolja azokat, akikről a döntés függ, amíg kiharcolja a játéztérét.

S íme, véget ért a szép

park megnyitó ünnepe. Leszáll az éj, csendesen hull a hó. Kanji egy gyerekhintára ül, de leszállni már nem tud róla. Itt éri a halál, s reggelre a hófehér lepellet borítja be. A filmet Akira Kurosava írta és rendezte, főszerepeit Takashi Shimura, Shinichi Himori és Nobuo Kakeko játsszák.

Ugyancsak Japánban játszódik egy új amerikai film, a »Sayonara«. Itt az egzotikum valóban öncél — az érdekesre és különösségre való elszánt törekvés. A film egyébként nem nélkülözi az erőltetett romantikát, a giccset és érzelmösséget sem. Története bővelkedik izgalmas fordulatokban, szép, a cselekménybe nem mindig illő tájképekben, van benne balett is és zene is, mindent letipró szerelem, egyszerűval üzleti és közönségsikere biztosítottnak látszik.

A »Sayonara« a koreai háború idején játszódik, Japánban. Ebben az időben szigorúan tilos volt a Japánban állomásozó

Milko Taka és Marlon Brando, a »Sayonara« című filmben

amerikai katonáknak japán lányokkal házasságot kötni. Az élet azonban, mint ismeretes, nem mindig tiszteli a katonai szabályokat. Két amerikai tiszt is beleszeret egy-egy japán nőbe. Az egyik Kelly, aki a gyöngéd Katsumit szereti. A másik Lloyd Gruver, aki szakít amerikai menyasszonyával, mert beleszeret Hana-Ogiba, egy japán táncosnőbe. A törvények nem kevésbé szigorúak a japánoknál sem. A táncosnőt köti a szerződése, nem rendelkezhet saját maga felett, senkivel semmilyen kapcsolatot nem létesíthet. Helyzete annál is nehezebb, mert honfitársai tudják róla, hogy apja az amerikaiak áldozata; Hirosima bombázásánál halt meg.

A két szerelmi probléma végül mégis »megoldódik«, az egyik pár közös elhatározással öngyilkos lesz, a másik: Lloyd és Hana-Ogi, nem törődve előítéletekkel,

Két kép a »Vikingek« című filmből. Az egyiken Kirk Douglas

Takashi Shimura és Shinichi Himori, az »Elni« című film szereplői

honfitársaik megvetésével, egymáséi lesznek.

A színes, látványos filmet Joshua Logan rendezte, főbb szerepeit Marlon Brando, Miiko Taka, Miyoshi Umeki és Red Buttons játssza.

S végül egy példa a történelmi egzotikumra, a »Vikingek« című új amerikai film, amelyet Dale Wasserman írt Edison Marshall »Vikingek« című könyvéből. A több mint ezer év előtt játszódó cselekmény a mondák és a filmírói fantázia különös keveréke. Tengeri expedíciók, szerelem, trónért és hatalomért való harc, királynők és rabszolgák, üldözés, hajótörés — valóban minden van ebben a látványos filmben, ami közönségsikerre tarthat igényt. A filmet Rochard Fleischer rendezte, főbb szerepeit Kirk Douglas, Tony Curtis, Janet Leigh és F. Tringh játsszák.

P. ZS.

A »Nagy fal mögött« című filmből

